

TEMİZ

KÂĞIDI

MUSTAFA ÇEVİKDOĞAN

MUSTAFA ÇEVİKDOĞAN
TEMİZ KÂĞIDI

© 2017, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Aralık 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Editör: Faruk Duman

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2

Topkapı-Zeytinburnu

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3636-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750736360

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

MUSTAFA ÇEVİKDOĞAN
TEMİZ KÂĞIDI

ÖYKÜ

♥can

MUSTAFA ÇEVİKDOĞAN, 1984'te Sivas'ta dođdu. Dil ve Tarih-Cođ-
rafya Fakóltesi mezunu.đ, *Natama*, *İzafi*, *ün'*, *Nepal Fanzin* gibi yayınlarda
öyküleri yer aldı. 2005'ten beri yayıncılık yapıyor.

İçindekiler

Sıkça Sorulan Sorular	11
Başlangıcın Sonu	19
Ustalara Saygı	45
Köşesiz Adam	55
Uzun Hikâye, Karışık	71
İki Portre, Bir Savaş	77
Hiç Kimsenin Bu Dünyada Yoktur Selameti	97
Kısmet Kırathanesi'nden Goşip Kafe'ye	105
Allahını Seven Maşallah Desin	123
Beynamaz	141
Kızların Bize Bakmadığı Yer	147
Dil Yarası	153
Son Dedaist	169

SIKÇA SORULAN SORULAR

Gözlerini aç. Nefes al. Nefes ver. Fazla toz var. Yine de nefes alabiliyorsun. Güzel başlangıç. Vücudunu gözden geçirmen lazım. Karanlık. El yordamıyla yap. Kana man yok. Bacaklarında bir ağırlık. Olsun. Boynundan ya da başından darbe almamışsın ya. Durum tespiti yapana kadar sabret.

Konumunu anlat. Kapalı bir alanda sırtüstü yatıyorsun. Rahatsızsın. Kollarının iki yanında yaklaşık on beşer, başının gerisinde yirmi, üzerinde de otuz santim boşluk var. Tependeki panel kırk beş derecelik açıyla dizlerinin biraz üstüne iniyor. Bacaklarındaki ağırlığın sebebini buldun. Tebrikler. Kaldırabilir misin? Peki, şimdilik uğraşma. Hafiften karıncalanıyor bacakların. Ayak parmaklarını oynatabiliyor musun? Bileklerin kırılmış olabilir demek. Şimdi düşünme bunu. Arkanda kalan yüzey, zeminle aşağı yukarı doksan derecelik açıyla kesişiyor. Kendine profilden bakmayı dene. Bir dik üçgen. Yükseklik aşağı yukarı 50, bir kenar 145 santim, diğeri de 75 santim olsa. Dik üçgen prizmanın hacmini nasıl bulursun? $B \cdot \text{çarpı} \cdot c \cdot \text{çarpı} \cdot h$ bölü iki. Yaklaşık çeyrek metre küplük bir alanda mahsur kaldığını söyleyebilir miyiz?

Arkadaki yüzey kum ve çimentodan. İyice yoklayınca demir filizleri de eline geliyor. Zeminde kırık fa-

yanslar var. Üstüne çöken şeyin –hipotenüs– tam olarak ne olduğunu kestiremiyorsun. Tavan olabilir. Sanki o kadar da ağır değil. Bacaklarındaki hissi kaybediyor olmasın? Ona sonra geleceğiz. Ortam tozlu ve kireç kokuyor. Elde ettiğin tüm verilerden çıkan sonucu paylaş.

Göçük altındasın.

İçinde bulunduğun durumu adamakıllı anlayabilmek için daha fazla veriye ihtiyacın var. Öncelikle telefonuna ulaşmayı dene. Bulamadın. Sağlık olsun. Her gittiğin yerde sağa sola bırakmaman gerektiğini öğrenmişsindir artık.

En son hatırladığın şey kebabçıya girip sipariş verdiğin. Porsiyon Adana söylemiştin. Soğansız. Ayrıntıları hatırlayabiliyor olman güzel. Yemeğini beklerken sarsıntı başladı. Gerisi bulanık.

Sen makul bir insansın. İhtimalleri daralt. Tüm bilgilerini gözden geçir. Bir yıl kreşte, bir yıl anaokulunda, beş yıl ilkokulda, üç yıl ortaokulda, dört yıl lisede, beş yıl üniversitede dirsek çürüttün. Kendine acımıyorsan öğretmenlerine acı. Bilgi dağarında nereye bakacağını bildikten sonra buradan çıkmanın yolunu bulabilirsin. Televizyondan öğrendiklerin, aileden, kitaplardan, asker ocağından öğrendiklerin de cabası.

Beyoğlu'nda arabayı bir ara sokağa bıraktın. Aslında kaldırıma. İyi halt ettin. Bir lokantaya girdin. Şimdi göçük altındasın. Demek ki bina çöktü. Deprem olduğunu varsaysan elindeki bilgilerle bu savı destekleyebilir misin? Bir dene. Ülkemiz topraklarının yarısı birinci derece deprem kuşağında yer alır. Kuzey Anadolu Fay Hattı, aktif fay hatlarının en önemlilerinden biridir. Bu hat, doğuda Bingöl'den başlar ve İstanbul'a kadar uzanır. Geçen yıllar içinde bu bantta kalan yerleşimlerde ciddi yıkımlara yol açmıştır. İstanbul ili, Marmara Bölgesi'nin Kocaeli-

Çatalca Bölümü'nde olup özellikle Marmara sahilleri Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın en gergin noktalarını oluşturur. Önümüzdeki yıllarda bu bölgede büyük ölçekli bir deprem beklenmektedir. İstanbul, tarihte büyük depremler yaşamıştır. En önemlileri arasında 1419, 1766 ve 1894 depremleri sayılabilir. Tarih affetmez. Trafik hiç affetmez. Aferin! Bak, matematik, coğrafya ve tarih öğretmenlerin bu defa kendileri sınavı geçmiş gibi mutlu oldular. Alkışlarla kazananlar bölümüne gönderiyoruz hepsini.

Şu halde deprem olduğunu kesin bilgi kabul edebilirsin. Deprem ânında yapılacakları biliyorsun ama hep evdeyken yakalanacağını düşünmüştün nedense. Bir de diğer evler yıkılacaktı, senin oturduğun binaya bir şey olmayacaktı. Belki gerçekten de olmamıştır. Deprem sonrasında yapacaklarına dair hayallerin kabul et ki biraz vıcık vıcık. Hemen kendini dışarı atıp sokakları dolduran moloz yığınları arasında seke seke, imdat çığlıklarına ve sirenlere aldırmandan sevgilinin yaşadığı binaya koşacaktın. Oysa sevgilin yok. İpipullah sivri külâh. Bakir ama gururlu bir genç. Kalbini kırdıysam özür dilerim. Biraz rahatlatmaya çalışıyorum.

Evinin odalarında duvar diplerine koyduğun, altı ayda bir içindekileri değiştirdiğin deprem kitlerin bir işine yaramayacak burada. Ağlama. Umutsuzluğa kapılma. Kurtulacağını düşün. Çözüm odaklan.

Farz et ki edebî bir metnin içindesin. Seversin sen hikâyeye okumayı. Hikâyenin ana unsurları nelerdir? Olay, mekân, zaman ve karakterler. Olay: bir binanın çökmesi ve kahramanımızın göçük altından kurtulmaya çalışması. Mekân: bina enkazı. Zaman: günümüz. Kahramanlar: sen. Peki, yazar bu metinde kime sesleniyor? Hiç. Hiç değilse durumu daha iyi anlamış olduk. Edebî metinler üç parçadan oluşur. Serim, düğüm ve çözüm. Başka bir

ifadeyle giriş, gelişme ve sonuç. Bizim hikâyemizde giriş, senin lokantaya girmen ve binanın çökmesi olmalı. Gelişmede sen akli başında, eğitilmiş bir insan olarak bu enkazdan kurtuluş yolları arıyorsun. Sonuç bölümünü bilahare yazarız. Hem haklıymışsın. Bunlar gerçek hayatta ne işine yarıyor ki. Daha fazla pozitif bilgi lazım şu anda. Edebiyat hocalarını biraz daha bekleteceğiz.

Üstündeki panel yavaş yavaş çöküyor, yüzüne epey yaklaştı. Ayak parmaklarını neredeyse hissedemiyorsun, farkındayım. Seni buradan kurtarmak için dışarıda kim bilir ne uğraşlar veriliyor. Sen de biraz yardımcı ol, bütün birikimini kullan. Eğitimin sayesinde iş buldun, kendi hayatını kurdun. Buradan da kurtulabilirsin.

Bir insan yemek yemeden üç hafta hayatta kalabilir. Her ihtimale karşı etrafında yiyecek bir şeyler olup olmadığını araştır. Lokantada yakalandın depreme, bu bir avantaj. Bel hizanda bir cisim var, masadaki tuzluk. Arada bir eline gelen yumuşak, kaygan, ıslak nesnelere de cin biberler olmalı. Pek iç açıcı bir durum değil. Susuzlukla aran nasıl? Bir insan en fazla üç gün susuz yaşayabilir. Epey vakit var. En temel mesele havasızlık. Mahsur kaldığın alanın hacmini hesaplamıştın. Şimdi kendi vücudunun kapladığı hacmi elde ettiğin sayıdan çıkar. Bir metre küp havanın ne kadar oksijendir? Dinlenme halindeki bir insan bir günde ne kadar oksijen tüketir? Tüm verileri kullan, sonucu bizlerle paylaş: En fazla bir saatlik oksijenin var demek. Kendine gelmeden önce ne kadar süre baygın kaldın? Çok fazla olmasa gerek. Heyecanlanma. Heyecanlanırsan, korkarsan daha fazla oksijen tüketirsin. Bu iyi olmaz. Etrafa kulak kesil. Herhangi bir ses duyuyor musun? Mezar gibi sessiz. Daha iç açıcı benzetmeler kullan. Bağır. Bağırılmıyorsun çünkü korkuyorsun. Sakinleşmeye çalış. Nasıl yapıldığını bilmiyorum deme. Modern insan dinlediği şarkıdan bile veri damıt-

mayı bilmeli. İş ki o şarkıyı bulsun. *Close your eyes and begin to relax. Take a deep breath, and let it out slowly. Concentrate on your breathing. With each breath you become more relaxed.* Nasıl, işe yarıyor mu? Güzel. Şimdi bağır. İmdat! İlk defa imdat kelimesini imdat istemek için kullanıyorsun. Mizah duygunu böyle bir anda gösteriyor olman muvazenenen kaybetmeye başladığın anlamına gelmez. Ara ara bağır. Nefesini topla, bağır. Bağırırken de normalden fazla oksijen yakacağını unutma.

Cevap gelmiyor. Sabret. Telefonuna ulaşamadığından eminsin değil mi? Bir kez daha yokla istersen. Enkazdan nasıl kurtulabileceğine dair hiçbir şey okumadığından emin misin peki? Rusya'daki toprak reformuna dair onlarca dipnot okudun ama. Bilgilerini gözden geçirmeye devam et. Bak, az önceki veriminle biyoloji ve İngilizce hocalarını ne kadar mutlu ettin.

Diğer dersleri hatırla. Vatandaşlık bilgisi, müzik, kimya... Hergele Necmi arsız karısını kesip rendeledi. Haydarpaşa Lisesi'nin nankör kimyacısı Rabia'nın cesedini fırlattı. Anası mezar dikecekmiş. Benim oğlum bina okur döner döner yine okur. Dönüp dolaşıp yine edebiyata geldik. Sol sol mi/fa sol fa re/mi fa mi re do/re re la. Zitvatoruk Antlaşması. Koyun, keçi ve Abdurrahman Çelebi kelimelerinden oluşan anlamlı bir cümle kurunuz. Abdurrahman Çelebi keçiyi koynuna aldı. Men çe guyem tanburem çe guyed. Ölüme en çok askerde yaklaşmıştın. Hayatta kalmayı da öğrenmişsindir. Osman Osman 65 bağları, doğudan batıya, doğudan batıya 7-1'den alını verin. Boş muhabere yapma! Kara şimşek, şafak saymak, boru yapmak, ibne götveren, dönen teker zaferi müjdeler, kıyafetini düzelt, her Türk asker doğar. Askerlik görevim esnasında hayatımı kaybedersem tek vârisim annemdir. Rütbe, isim, imza. Künyeler ikili olur, öldüğünüzde birini dilinizin altına koyarız birini kışınıza sokarız.

Salondan gelen kahve makinesi sesiyle uyandı. Yatağında doğrulup oda kapısına baktı, kapı kapalıydı. Sekiz yıldır yalnız yaşıyordu bu evde ve misafiri olmadığı sürece yatak odasının kapısını kapatmazdı. Hatırladığı kadarıyla misafiri yoktu. Hem Birgül'ün kahve makinesi de yoktu. Uyku sersemliğiyle, kapalı kapının ardından gelen seslere kulak kabarttı. Salonda birileri vardı.

Bir şehir inşaat makinelerinin tekerleri altında can çekişiyor, bir ülke hiç bitmeyecekmiş gibi görünen bir kargaşa içinde kendiyile boğuşuyor. Cevaplar havada uçuşuyor ama kimsenin doğru soruları sormaya cesareti yok. *Temiz Kâğıdı*'nda, bu curcunada ezberleri bozulan insanların öfkeleri, kafa karışıklıkları ve kendilerine yeni ezberler oluşturmaları anlatılıyor. Bir çekiçle burjuvaziye savaş açabileceğini, televizyon programlarında konuşarak halk devrimi yapabileceğini, buruşuk bir kira kontratıyla çağa kafa tutabileceğini sanan insanların trajikomik hikâyesini ince bir kara mizahla kaleme alıyor Mustafa Çevikdoğan.

Bu öykülerin kahramanları eğitimin, bürokrasinin, toplumsal baskıların yüzlerce yıllık enkazının altından ses veriyor: "Ben buradayım sayın yazar, sen neredesin acaba?"

